

Virkjunarkostir til umfjöllunar í 3. áfanga
rammaáætlunar
Kafli 7.21 R3295A Hrúthálsar

María Guðmundsdóttir
Jónas Ketilsson
Linda Georgsdóttir
Erla Björk Þorgeirsdóttir

OS-2013/01

978-9979-68-326-1

Orkustofnun

Orkugarður • Grensásvegji 9 • 108 Reykjavík • Sími 569 6000 • Fax: 568 8896 • os@os.is • www.os.is

DRÖG

EFNISYFIRLIT

7.21	R3295A Hríthálsar	4
7.21.1	Inngangur	4
7.21.2	Helstu kennistærðir	4
7.21.3	Staðhættir og jarðfræði.....	5
7.21.4	Heimildir	9
Myndir:		
Mynd 7.21-1: Jarðfræðikort af Herðubreiðarfjöllum. Heimild: Kristján Sæmundsson (2005), breytt af Jónasi Þór Ingólfssyni (2012).		6
Mynd 7.21-2: Hríthálsar, kort sem sýnir hugsanlegt nýtingarsvæði		7
Mynd 7.21-3: Hríthálsar, loftmynd sem sýnir hugsanlegt nýtingarsvæði		8
Töflur:		
Tafla 7.21-1 Helstu kennistærðir fyrir jarðvarmavirkjun við Hríthálsa		4

DRÖG

7.21 R3295A HRÚTHÁLSAR

7.21.1 Inngangur

Í kafla 7.21 í skýrslu Orkustofnunar um tillögur stofnunarinnar til verkefnisstjórnar þriðja áfanga rammaáætlunar er fjallað um þann valkost að reisa jarðvarmavirkjun við Hríthálsa í Ódáðahrauni, norður af Herðubreið.

7.21.2 Helstu kennistærðir

Hugmyndin er að nýta jarðhitakerfi norðan Herðubreiðar fyrir jarðvarmavirkjun.

Helstu kennistærðir		Eining
Uppsett rafafli	20	MW _e
Uppsett varmaafli	0	MW _{th}
Orka	160	GW _{he} /ári
Nýtingartími	7900	klst./ári
Flatarmál háhitakjarna		km ²
Flatarmál nýtingarsvæðis	150	km ²

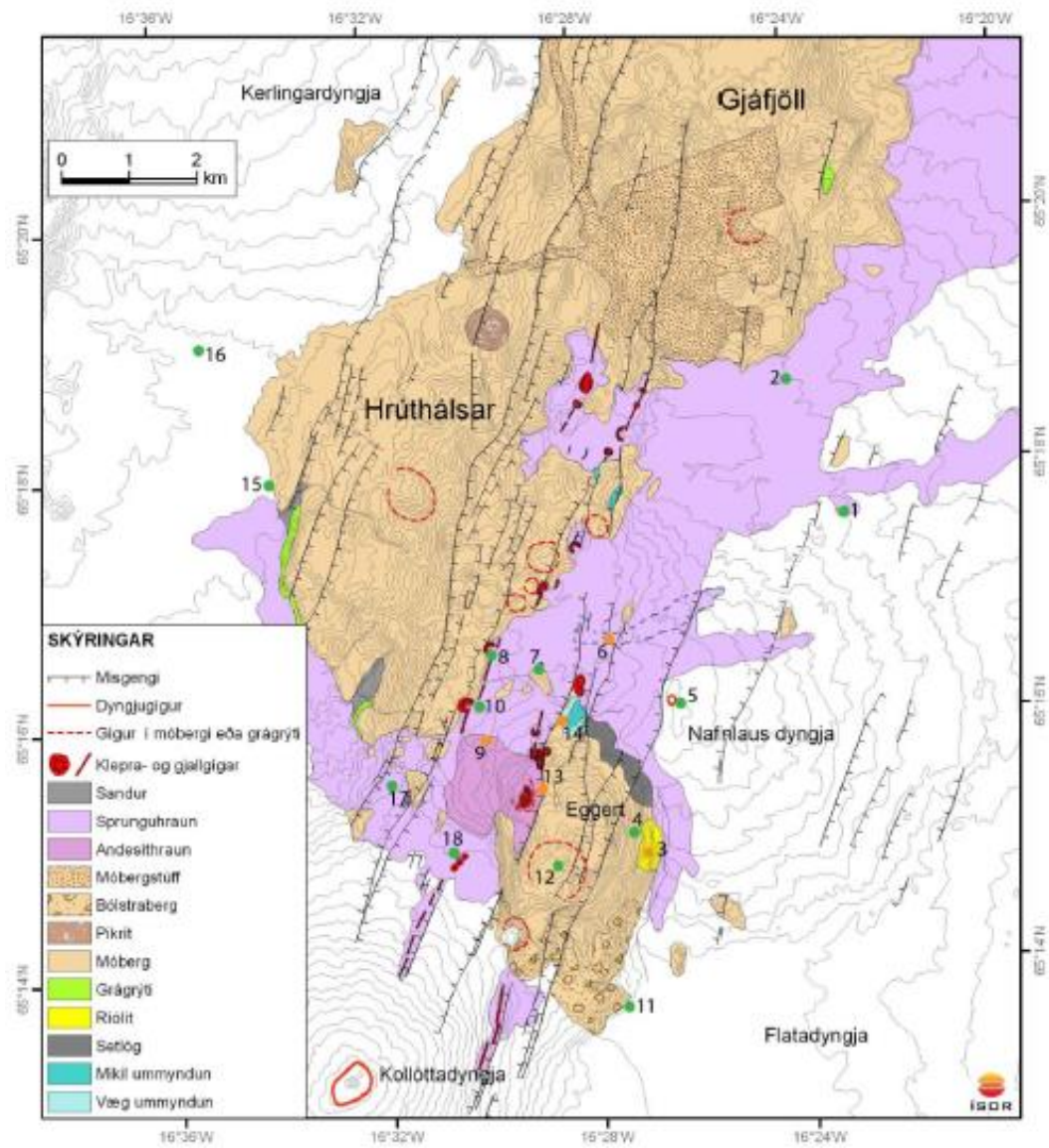
Tafla 7.21-1 Helstu kennistærðir fyrir jarðvarmavirkjun við Hríthálsa

7.21.3 Staðhættir og jarðfræði

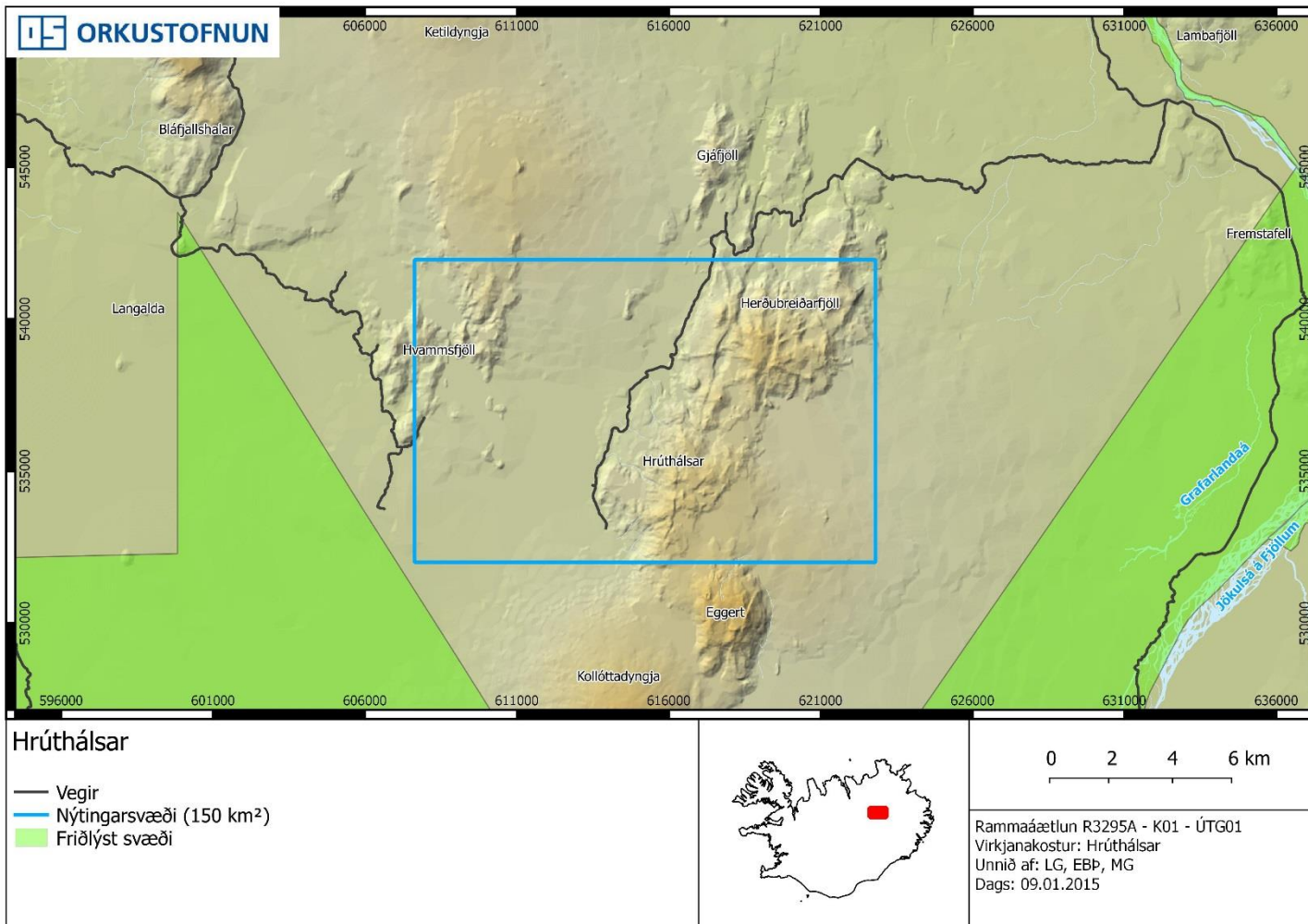
Jarðhitakerfið við Hróthálsa er dæmi um háhitakerfi í megineldstöð rekbeltis án öskju. Megineldstöðvar markast af mestri upphleðslu á takmörkuðu svæði í eldstöðvakerfunum með vísbendingu um kvikuhólf út frá tengdum gígaröðum og sprungukerfum. Önnur dæmi líklega án öskju eru Hengill, Prestahnúkur, Langjökull norður, Skaftárkatlar, Fremrinámar og Þeistareykir. Dæmi um háhitakerfi í megineldstöð rekbeltis með öskju er Krafla og Dyngjujökull. Í Hróthálsum er lítið um ummerki á yfirborði nema útkulnaða ummyndun (Jónas Ketilsson o.fl., 2010).

Hróthálsar eru hluti af Herðubreiðarfjöllum sem eru móbergsfjöll á sprungusveimi Öskju. Hróthálsar er um 4,5 km breiður og 6,5 km langur móbergshryggur sem rís um 150-200 m yfir hraunbreiðurnar í kring. Hryggurinn myndaðist í fjölda eldgosa á stuttum sprungum á skömmum tíma á síðasta kuldaskiði. Víða eru brotalínur og misgengi sýnileg í hraunum, og sprungur ganga í gegnum Hróthálsa endilanga í NNA-SSV stefnu. Líklegt er að megineldstöð hafi myndast undir Hróthálsum og má rekja jarðhitann til þess. Suður af Hróthálsum má finna kulnað, ummyndað jarðhitasvæði, en þar er óslitin ummyndun á um 8 hektara svæði. (Jónas Þór Ingólfsson, 2012) (Ari Trausti Guðmundsson, 2001).

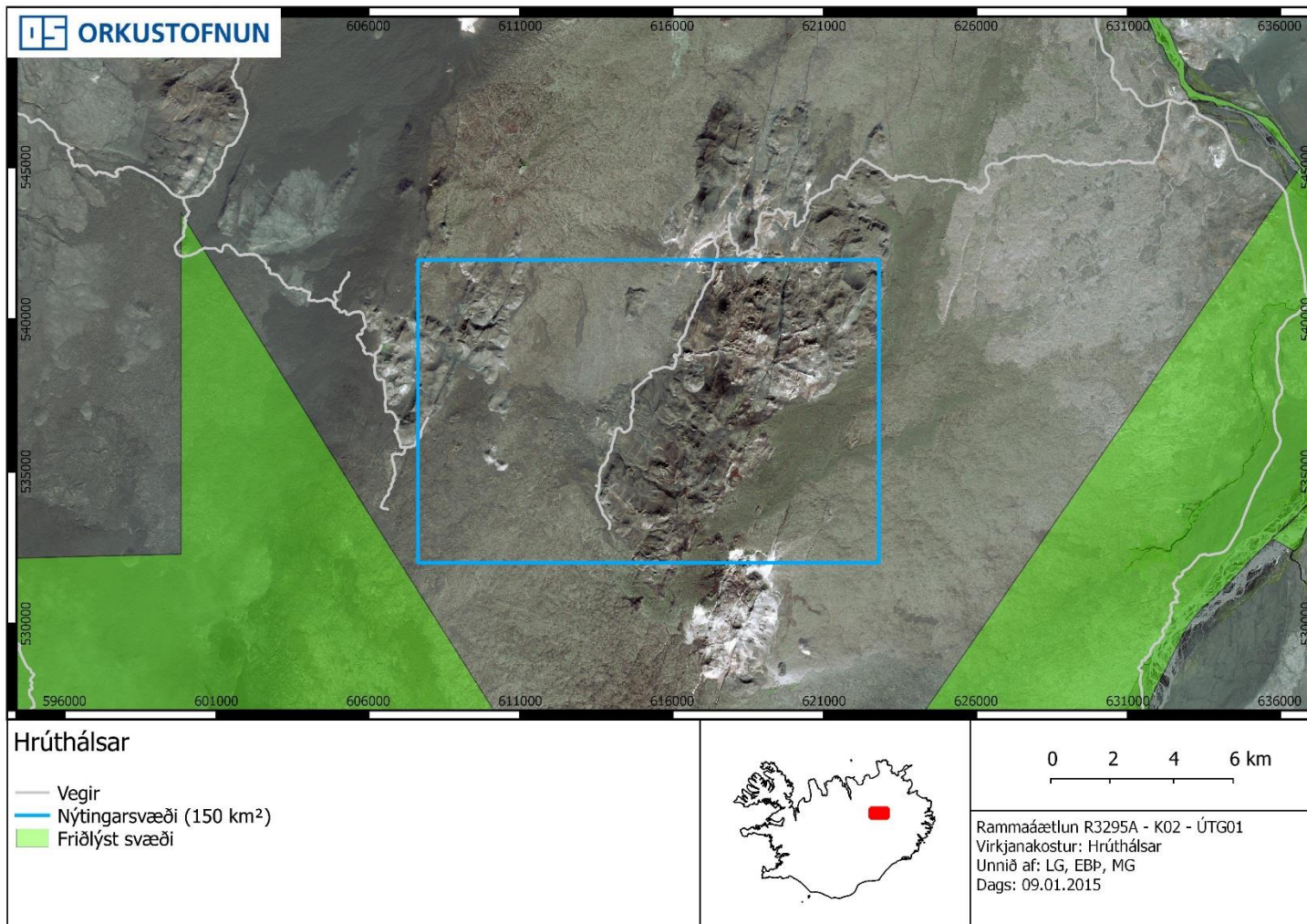
Ekki hafa verið framkvæmdar viðnámsmælingar á þessu svæði svo erfitt er að segja til um stærð eða gerð jarðhitakerfisins, en miðað er við að hægt sé að nýta um 20 MW_e á þessu svæði.

Mynd 7.21-1: Jarðfræðikort af Herðubreiðarfjöllum. Heimild: Kristján Sæmundsson (2005), breytt af Jónasi Þór Ingólfssyni (2012).

Mynd 7.21-2: Hróthálsar, kort sem sýnir hugsanlegt nýtingarsvæði

Mynd 7.21-3: Hróthálsar, lofmynd sem sýnir hugsanlegt nýtingarsvæði

7.21.4 Heimildir

Ari Trausti Guðmundsson. (2001). *Íslenskar eldstöðvar*. Reykjavík: Vaka-Helgafell.

Jónas Ketilsson o.fl. (2010). *Eðli jarðhitans og sjálfbær nýting hans. Álitsgerð faghóps um sjálfbæra nýtingu jarðhita (OS-2010/05)*. Orkustofnun. Sótt frá <http://www.os.is/gogn/Skyrslur/OS-2010/OS-2010-05.pdf>

Jónas Þór Ingólfsson. (2012). Uppruni þróaðs bergs í megineldstöðinni Hrúthálsar-Eggert. B.S. ritgerð. Jarðvísindadeild Háskóla Íslands.

DRÖG

DRÖG

	A	B
1	Grunn upplýsingar (sjá nánar undir Leiðbeiningar)	Tölulegar upplýsingar skv. leiðbeiningum
2	Landshluti	Norðausturland
3	Svæði	Ódáðahraun
4	Heiti virkjunar	Hríúhálsar
5	Númer í Rammaáætlun 2	95
6	Númer í Rammaáætlun 3	R3295A
7	Flokkur í R2	Biðflokkur
8	Aðili 1	Orkustofnun
9	Aðili 2	
10	Afl R2 [MW]	20
11	Afl R3 [MWe]	20
12	Afl R3 [MWth]	0
13	Orka R2 [GWh/ári]	
14	Orka R3 [GWh/ári]	160
15	Nýtingart. [klst./ári]	7900
16		
17	Flatarmál lágviðnámskápu [km²]	á ekki við
18	Flatarmál háviðnámskjarna [km²]	á ekki við
19	Flatarmál nýtingarsvæðis [km²]	150
20	Flatarmál framkvæmdasvæðis [km²]	á ekki við

	A	B	C
1	Tékklisti yfir þau gögn sem eiga að koma fram á korti		
2			
3	Nafn á skjali sem inniheldur kort með umbeðnum upplýsingum		
4	Kafli 7.21 R3295A Hríthálsar		
5			
6	Skýringar á því ef upplýsingar er ekki að finna á korti		
7	Mörk nýtingarsvæðis	☒	
8	Vegir sem þegar eru til staðar	☒	
9	Mörk háviðnámskjarna	☐	Á ekki við
10	Mörk lágviðnámskápu	☐	Á ekki við
11			